

Studerende
støver
tysk af 3

I Gellerup
hjælper
studerende
med lektierne
7

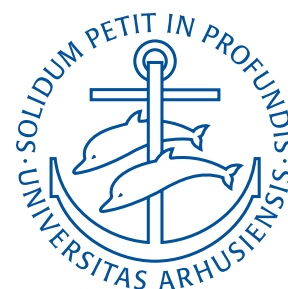

Skyts til kulturkamp
Det Teologiske Fakultet
sætter fokus på religion
som normsætter 6

CAMPUS

A A R H U S   U N I V E R S I T E T

9
09.05.05

Polfoto

Kapløb

“Du skal være bedst, du deltager i et maraton”, lyder en af kommentarerne i en ny rapport *Last man standing – køn og forskning på Aarhus Universitet*.

Rapporten er resultatet af en undersøgelse bestilt af rektoratet og Ligestillingsudvalget på Aarhus Universitet for at finde

årsagerne til, hvorfor mange kvinder tilsyneladende fravælger en forskerkarriere på universitetet. Den beskriver et stærkt konkurrencepræget miljø, hvor det gælder om at være først og bedst. Som i elitesportens verden kræver det udholdenhed, arbejdsomhed, målrettethed og

ekstrem selvdisciplin for at komme frem i rækkerne. Det er mændene bedst til. Det er sjældent, kvinderne vinder kapløbet.

Side 4-5

Fra udviklingskontrakt til strategi

Rektor Niels Chr. Sidenius

Arbejdet med udviklingskontrakten viste, at Aarhus Universitet ikke har en egentlig strategisk eller overordnet plan for de kommende års udvikling. Ud fra en absolut logisk betragtning skulle vi derfor slet ikke kunne lave en udviklingskontrakt – for hvordan kan man være sikker på, at de opstillede resultatmål peger i de “rigtige” retninger og overhovedet hænger sammen, når det ikke er klart, hvilken vej man skal gå?

Nu bevæger en organisation som et universitet sig sjældent efter helt stringente mål-middel-overvejelser; og det er en vigtig pointe, at de faglige ideer, initiativer og resultater kun i begrænset udstrækning kommer til verden gennem meget detaljeret planlægning. At en sådan mere afsøgende og afprøvende tilgang til forskning faktisk kan give gode resultater, viser de område-rankings, som *Times Higher* har offentliggjort.

Skal vi – Aarhus Universitet – bedst muligt kunne træffe beslutninger om udviklingsretning og konkrete skridt i denne retning, må vi have fastlagt nogle tydeligere rammer for, hvad vi vil – og hvad vi ikke vil.

Kigger man bag de mange faglige resultater, vil man dog hurtigt finde udslag af strategiske overvejelser. Holdningsmæssigt er meget udtrykt i *Planer og grundlag* fra 1996, i vedtægtens indledning og i universitetets forslag til indledning på udviklingskontrakten. Flere fakulteter og institutter har eller har haft planer for deres fortsatte faglige udvikling, og nyere initiativer afspejler en tydelig strategisk overvejelse – eksempelvis samarbejdet om ingeniøruddannelserne.

Ser man på udviklingskontrakten, finder man også strategiske elementer eller overvejelser. Styrkelsen af den internationale orientering og det internationale samarbejde er et sådant element; noget tilsvarende kunne siges om dele af indsatsen på studieområdet og om samarbejdet med det omgivende samfund. Universitetet står altså langt fra på bar bund strategisk.

Nu skal vi tage skridtet fuldt ud. Bestyrelsen har allerede to gange diskuteret oplæg med en mere strategisk orientering, og det vil blive fulgt op gennem i hvert fald efteråret 2005. Men det er vigtigt at bruge den nødvendige tid til en så vigtig afklaring. På det årlige lederseminar på Moesgård i maj måned kommer der bidrag til debatten gennem oplæg om, hvordan Aarhus Universitet kan se ud om ti år.

Med mellemrum er det nødvendigt at tage den slags debatter og følge op med beslutninger. At vi tager fat nu, er ikke tilfældigt. Internationalisering, regionalisering, konsortiedannelser, eliteuniversiteter, strukturreform, videnssamfund plus en masse andre emner og heraf afledte problemstillinger tårner sig hele tiden op for universiteterne. Skal vi – Aarhus Universitet – bedst muligt kunne træffe beslutninger om udviklingsretning og konkrete skridt i denne retning, må vi have fastlagt nogle tydeligere rammer for, hvad vi vil – og hvad vi ikke vil. Det er formålet med en strategi, og universitetet skal selv fastlægge den.

JUST A MINUTE

Last Man Standing

It takes a cowboy mentality to begin a career in research. You need to head out over the steppes, be assiduous, goal-oriented, focused, persevering, and have extreme self-discipline. You must also be prepared to gun down any opponents along the way!

A new report about gender and research at the University of Aarhus paints a picture of a culture and envi-

ronment that is tougher for women than men. It was the University itself that commissioned the study in order to ascertain the reason for the gender disparity in recruiting, and to find out what can be done to correct it.

Among other things, the report points to the lack of female role models, a general ‘gender blindness’, and the political culture at the University

as reasons for the low number of women that choose to continue in a research career after completing their PhD studies. In the report, it is stressed that gender issues have to be incorporated in management thinking at all levels if the wish is to have more women in research. P. 4.

Normative Religion

Knowledge can sometimes be a dangerous thing, especially when it comes to religion and faith! Faith might have little to do with knowledge and that is exactly why there is good reason for some heated debates in the area of studies which researchers at the Faculty of Theology will be focusing on in the years to come.

Under the heading of “Normative Religion” they will deal with subjects

ranging from the creation of the Christian faith and our image of God, to the Islamic relationship to Human Rights.

– If a university is afraid to venture into dangerous academic areas, it is not a university any longer, says Professor Kirsten Nielsen.

She points to the fact that Judaism, Christianity and Islam have some parallel developments that might open the door for dialogue. In one project,

researchers will examine if Muslim theology and law contain elements of democratic thinking that could be used in a Western European society where Islam has become a permanent factor. The question is whether the historic development of Christianity, in which it had to learn to conform to democracy, can also be applied to Islam. P. 6

Students as personal tutors in Gellerup

By working as personal tutors, students from the University of Aarhus are sharing their knowledge with others in Gellerup. Their reward is not in the form of money, but rather in the feeling of being needed.

– When I signed up it was with my CV in mind, but now something else drives me. I found out that what I have to give is very relevant. There is a need for me and my knowledge. I know that now, so I no longer have to strive to convince myself or others about it, explains Louise Sørensen, who reads Scandinavian Studies. Every Wednesday she acts as homework partner for Afghan Jameela Safi, who attends VUC.

The tutors are becoming more and more popular. Before, it was primarily adult

Lars Kruse/AU-Foto

Somalis with huge language difficulties who sought free tutoring, but today it is children, teenagers and adults alike, many of whom are undertaking an education on equal terms with Danes.

The association *Tusind-fryd* arranges the tutoring. P. 7.

Lecture series for international staff

University and Society. Culture and Politics

The last lecture in the series for international members of staff and their families is May 17th at the Town Hall. It is still possible to sign up. The programme is as follows:

The Political System in Denmark
Tuesday, May 17, 3:00 – 5:00 pm.

Mayor Louise Gade.
Palle Svensson, professor,
Dept. of Political Science.
Location: The Town hall, Århus.
Meeting point is the main entrance at 3 pm. sharp.

For more information about the lecture series, contact Hanne Bech or Marianne Gyldendal Mikkelsen at the International Secretariat by tel. 8942 2328 or by e-mail hbe@adm.au.dk, mgm@adm.au.dk.

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Næste nummer udkommer 23. maj

Redaktion: Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Kommunikationschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr.
Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr.

Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen,
T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: Danito v/ Tom A. Poulsen
M: 2899 2577, e-mail: top@adm.au.dk

Aarhus Universitet forbeholder sig ret til at vurdere og tilbagevise annoncer med religiøst og/eller politisk indhold.

Tryk: Avistryk Nord A/S

Oplag: 12.500
ISSN: 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
scv@adm.au.dk

Kasper Thaarup
Studentermødthjælp

Studerende støver tysk af

En gruppe tyskstuderende har på eget initiativ besøgt gymnasier for at promovere tyskstudiet. Godt initiativ, siger gymnasielærere, der samtidig opfordrer de studerende til at skruer endnu mere op for reklamen.

STUDENTERINITIATIV

Støvet skal børstes af tyskstudiet på universiteterne. De unge vil nemlig gerne læse tysk, men der er en tendens til, at de vælger sprogstudier på handelshøjskolerne, fordi de tror, det giver bedre jobmuligheder – f.eks. i erhvervslivet.

Fornemmelsen tilhører lektor Vibeke Raben, der er cand.mag. i tysk og fransk og underviser på Horsens Amtsgymnasium. Hendes højniveau-tyskhold har netop haft besøg af en gruppe tysk-

studerende fra Aarhus Universitet. De har på eget initiativ besøgt ni jyske gymnasier for at udbrede kendskab til tyskstudiet. Det initiativ roser Vibeke Raben, for de studerende eksponerer tyskstudiet som et moderne studium, der handler om meget mere end grammatikbøger, og hun anbefaler endda de studerende at være endnu mere direkte i deres facon.

– De skal ikke have berøringsangst. De pakkede deres ord og formålet med deres besøg lidt for meget ind, for at det ikke skulle virke som

reklame. Det er der ingen grund til – de kan roligt reklamere for tyskstudiet på universitetet. Det vil kun være godt, hvis det kan komme af med sit støvede ry, siger Vibeke Raben.

Fordomme og uvidenhed

En af initiativtagerne til gymnasiebesøgene er Astrid Kallesøe. Hun ærgrer sig over, at tysk er blevet et så lille fag på universiteterne, og sammen med otte medstuderende besluttede hun sig for at undersøge, hvorfor det forholdt sig sådan.

– Vi spurgte 100 gymnasieelever med tysk på højt niveau for at finde ud af, om der er fordomme og uvidenhed om studiets muligheder, som gør, at så få vælger tysk på universitetet, forklarer Astrid Kallesøe.

– Eleverne havde en meget nuanceret viden om og interesse for Tyskland. Derimod har de svært ved at se, hvad universitetsstudiet kan bruges til, tilføjer hun.

Birgit Fink Pedersen var med i "karavanen", der besøgte gymnasier fra Horsens til Frederikshavn. Hun be-

kræfter den fornemmelse, som tysklærer Vibeke Raben fra Horsens Gymnasium har:

– De unge tror, at de afskærer sig selv fra job i det private erhvervsliv med et tyskstudium på universitetet.

– De kender umiddelbart ikke til mediernes omtale af, at humanisterne ikke har gjort sig tilstrækkeligt attraktive i forhold til erhvervslivet. Men den opfattelse er måske sivet ind alligevel, uden at de er bevidste om det, supplerer Astrid Kallesøe.

Ny erhvervslinje

Derfor var det en triumf at kunne fortælle, at tyskstudiet fra september 2005 udbyder en særlig erhvervslinje.

– Den vakte med det samme stor interesse hos gymnasieeleverne, siger Birgit Pedersen.

Det viser sig mere og mere tydeligt, at erhvervslivet afta-

ger en del humanister. Blandt dem er cand.mag. fra Aarhus Universitet Maibritt Slott Kristiansen, der arbejder som marketingskoordinator i firmaet Samson Agro. For hende at se er sprogkandidater meget værdifulde for eksportvirksomheder.

– Det er skammeligt, at de unge fravælger tysk, for så negligerer de et af de største eksportmarkeder, Danmark har. Det er min opfattelse, at universitetsuddannede sprogfolk har en grundigere og mere alsidig sproguddannelse, som der er brug for i virksomhederne. Hvis universitetet oven i købet vil lave en erhvervslinje, er det fint, men den skal differentiere sig fra tilbuddene fra handelshøjskolerne.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

DET VAR LIGE FØR, DET KNEB MED BÆKKENET

Foto: Jakob Mark & Anders Correll

Tusinder af kækkende publikummer forstummede. Selv de evigt storfornærmende konferencierere, Wulff og DR2-flodhesten Dolph, tav. Et historisk øjeblik var under opsejling. Det var fjerde og sidste omgang i finalen, og økonomerne overhalede medicinerne – universitetssoens ubestridte eneherkskere med talrige sejre på søen bag sig.

Her var det så, den indre kirurg-ro satte ind. Sidste og afgørende mediciner sprang i gummi-båden, i haserne på ærkefejden, og trak sikkert fra med sin pagaj. Publikum brølede igen. Og således opmuntret stred de to sig gennem vandmaserne, og lige til sidste meter før mål turde ingen erklære sejren i hus. Men ak – det blev øv for ØF'erne (økonomerne) – medicinerne vandt. Igen.

De lagde også hårdt ud, medicinerne. Til dundrende elektronisk musik indtog tre af deres roere kampterrænet inde i hver sin kæmpe gennemsigtige ballon og spredte associationer til OL-optaktshow. Scenen var sat, og de gik derfra som mestre. Det Gyldne Bækken overvintrer endnu et år i Medicinerhuset.

/ scv

Speed-dating blev en succes

Hvorfor bruge timer på ansøgninger til praktikpladser eller projektsamarbejde, når man kan nøjes med tre minutters speed-dating i Studenterhus Århus? Helt så enkelt er det måske ikke, men det blev en succes, da Projektzone.dk's nye tiltag med at lade østjyske virksomheder og studerende mødes tre minutter for at udveksle erfaringer og ønsker til samarbejde og konstatere, om det er "kærlighed ved første blik".

Marketingkoordinator Maj-

britt Slott Kristiansen fra Samson Agro, en af de 20 virksomheder der havde valgt at stille op, var begejstret for det nye tiltag.

– Det er en ny og spændende måde at finde praktikanter til virksomheden på. Her står vi ansigt til ansigt og kan mødes helt uforpligtigende. Vi fik meget ud af det, specielt set i lyset af, at der ikke er mange fra handelshøjskolen eller universitetet, der tænker, at et firma, der producerer gyllehåndteringsudstyr,

kan være interessant, siger marketingkoordinatoren, der selv er cand.mag. fra Aarhus Universitet.

70 studerende havde tilmeldt sig til virksomhedsdating, og det var ifølge arrangør og konsulent i Projektzone.dk Jacob Rasmussen lige i underkanten.

– Jeg havde håbet på 100 studerende – flere må der nemlig ikke være ifølge brandmyndighederne. Omvendt fik de fremmødte mere kvalitetstid og øjnene op for,

at der er andre spændende danske virksomheder end Lego og Mærsk.

Ifølge Jacob Rasmussen gik langt de fleste virksomheder fra mødet med nogle gode "emner", som det hedder i datingssproget. Det er nu op til de studerende at følge op på speed-dating-mødet.

Projektzone.dk, der er et samarbejde mellem Handelshøjskolen og Aarhus Universitet, regner med at gentage arrangementet til efteråret. / ac

AU om 10 år

Der bliver sat fokus på universitetets strategi og udviklingsmuligheder, når ledelsen den 19. maj afholder det årlige seminar på Moesgaard. Traditionen tro indleder rektor mødet med en gennemgang af "rigets tilstand". Derefter fremlægger lektor Tomas Vorup Jensen, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, adjunkt Ann-Christina Lauring Knudsen, Det Humanistiske Fakultet, og lektor Brian Bech Nielsen, Det Naturvidenskabelige Fakultet,

tanker og overvejelser vedrørende dagens tema, "AU om 10 år". Oplæggene skal danne grundlag for eftermiddagens gruppearbejde.

Ud over rektor og prorektor deltager dekaner, institutledere, visse centerledere og studieledere samt kontorchefer og sekretariatschefer i administrationen på ledelsesseminaret. /ac

Rapportens vigtigste konklusioner

Det vilde vesten

“Last man standing”, “Tougher than the rest”, “Lone star cowboy”. Rapporten bruger udtryk om forskningsmiljøet på Aarhus Universitet, der er hentet fra western-universet. Hvis man vil gøre karriere på universitetet, gælder det om at komme ud over stepperne, være arbejdsom, målrettet, udholdende og have ekstrem selvdisciplin. Og man skal være klar til at plaffe modstandere ned undervejs.

Mændene vinder kapløbet

Kvinderne står karrieremæssigt svagere end mændene på universitetet. De har generelt lavere faglig selvtilid og er mere kritiske over for miljøet. De ønsker mere fællesskab og en mere professionel ledelse. Ansættelserne er lukkede løb, hvor man ofte har én kandidat til stillingen. Kvinderne kommer ikke så tit i spil til de stillinger.

Den lækkende rørledning

Undersøgelsen bekræfter eksistensen af “en lækkende rørledning” mellem ph.d.-studiet og den videre kvalificering til faste stillinger. Kvinderne får i stort omfang børn undervejs i ph.d.-studiet. Det betyder orlov og forlængelser. Kun de mest målrettede søger fastansættelse på universitetet.

For få rollemodeller

En kvindelig professor eller lektor på et mandsdomineret område tiltrækker oftest andre kvinder til sit område. Hun bliver en rollemodel for andre kvinder. Mænd har lettere ved at blive del af forskningsmiljøet på universitetet. De er mere synlige og bliver mere oplagte samarbejdspartnere for de fastansatte mandlige medarbejdere.

Kønsblindhed

Undersøgelsen viser, at ligestilling ikke er et hot område på Aarhus Universitet. Det er et emne, de færreste har en mening om. Både blandt mænd og kvinder er der en ret høj grad af resignation over for at gøre noget ved den skæve kønsfordeling.

Politisk kultur som barriere

Mange af de interviewede peger på den politiske kultur på universitetet som en barriere for ligestilling. Hermed tænkes der på en kultur med en utydelig ledelsesform, hvor nogle medarbejdere, som ikke har den formelle kompetence, styrer ressourcer, forskning og penge i den ønskede retning ved brug af netværk, lobbyisme og uformelle aftaler. En mere professionel organisation vil appellere til kvinderne og gøre forskertilværelsen mere attraktiv.

Kamp til sidste mand

Det kræver hår på brystet at gå i gang med en forskerkarriere. Måske netop derfor er de fleste, der gør det, mænd. En rapport om køn og forskning på Aarhus Universitet tegner et billede af en kultur og et miljø, hvor kvinder har det sværere end mænd. Hvis man skal ændre på den skæve kønsfordeling, skal initiativet komme fra ledelsen, siger rapportens forfatter.

LIGESTILLING

Under 25 procent af lektorerne på Aarhus Universitet er kvinder, og tallet er ikke steget ret meget i takt med, at der er kommet langt flere kvindelige ph.d.-studerende. Hvorfor denne skævhed, og hvad kan man gøre for at rette op på den?

Det var baggrunden for, at universitetets rektorat og Ligestillingsudvalg i december 2004 besluttede at lade et konsulentfirma kigge nærmere på årsagerne til, hvorfor kvinderne tilsyneladende fravælger en forskerkarriere.

Nu ligger den her så, rapporten *Last man standing – køn og forskning på Aarhus Universitet*, der på baggrund af både en kvantitativ og en kvalitativ undersøgelse blandt de mandlige og kvindelige ph.d.-studerende tegner et billede af en universitetskultur, der i vid udstrækning fungerer på mænds præmisser.

– Det har været meget spændende at lave undersøgelsen, og jeg mener bestemt, man kan gøre noget for at ændre kønsfordelingen. Men det helt afgørende er, at der kommer et pres fra den øverste ledelse, for lige-

Polfoto

Er forskeren en cowboy, der skal være klar til at plaffe modstandere ned undervejs i karrieren?

stilling er ikke et hot emne på universitetet. Der er ikke noget pres fra kvinderne selv, og der er heller ikke noget politisk eller rekrutteringspres. Så ledelsen skal prioritere det højt, hvis der skal ske ændringer, siger konsulent Dorthe Cohr Lützen, der har udarbejdet den omfattende undersøgelse.

Mangel på fællesskab

Rapporten tegner et billede af kvindelige og mandlige ph.d.-studerende, som trives med deres uddannelse. De nævner fordybelse, frihed og fleksibilitet som de vigtigste grunde til, at de har valgt forskningen. Men de nævner også usikkerhed i ansættelsen, udlandsophold, dårligt arbejdsmiljø, præstationspres og dårlig løn som store ulemper ved at gå ind i en forskerkarriere.

“

Konsulent Dorthe Cohr Lützen:

Jeg må konstatere, at det har været meget småt med forslag fra de enkelte miljøer. Det har bestemt heller ikke været let at komme med anbefalinger. På den ene side skal forslagene matche den givne kultur, men på den anden side skal de også udfordre den. Helt grundlæggende kan man sige, at kønsproblematikken skal ind i ledelsestænkningen på alle niveauer. Den skal helt frem på dagsordenen. Ellers sker der ingenting.

Kvinderne fremhæver oftere end mændene det dårlige arbejdsmiljø. Især på Samfundsvidenskab, Humaniora og Teologi klager kvinderne over ensomheden og manglen på fagligt og socialt fællesskab. På Naturvidenskab og Sundhedsvidenskab, hvor der i højere grad er et forskningsfællesskab, trives kvinderne bedre.

– Mændene er klart bedre til den ensomme forskningsproces. Kvinderne vil arbejde sammen med andre, siger Dorthe Cohr Lützen.

Det er oftest kvinderne, der sørger for at skabe et hyggeligt arbejdsmiljø, hvor der er tid til kaffepauser og frokoster, og det er især kvinderne, der blander sig i instituttets organisering og ønsker at tage del i det ad-

Universitetet er ikke det Vilde Vesten

Tonen kan være hård, og man skal være fremme i skoene for at gøre karriere som forsker. Kvinderne er måske for tilbageholdende, mener Anne Leth Sørensen fra ph.d.-foreningen på Humaniora.

LIGESTILLING

– Jeg synes ikke, jeg befinder mig i en western, hvor det gælder om at have revolveren fremme og skyde sig igennem.

Anne Leth Sørensen kan ikke genkende western-metaforikken, der bruges i rapporten *Last man stan-*

ding – køn og forskning på Aarhus Universitet. I hvert ikke fra sin egen arbejdsplads på Afdeling for Litteraturhistorie. Men hun forstår godt, hvorfor retorikken er skærpet i rapportens konklusioner.

– Ellers risikerer man jo, at ingen lytter. Jeg håber virkelig, det her kan blive et diskussionsemne, og at

ledelsen vil implementere nogle af anbefalingerne. Det skulle jo nødig ende med, at rapporten bare stilles til pynt, siger Anne Leth Sørensen.

Når der netværkes

Hun ser mange forklaringer på den skæve kønsfordeling på universitetet. Manglen på kvindelige rollemo-

deller kan have noget på sig på Naturvidenskab, men ikke på Humaniora, mener hun.

– Til gengæld tror jeg, der kan være noget om, at kvinder kan være mere tilbageholdende. Ikke i betydningen generte eller uambitiøse – for Guds skyld ikke uambitiøse – men i betydningen “mindre fremme

Anbefalinger

Rapporten kommer med en række anbefalinger til, hvordan universitetet kan rette op på den skæve kønsfordeling:

- Forpligtende handlingsplaner med klare mål og opfølgning og gerne økonomiske incitamenter for de enkelte fakulteter.
- Informationsmateriale til ph.d.-studerende, der bl.a. handler om mulighederne for at kombinere arbejde og familie med udlandsophold og om, hvordan man får succes som ph.d.-studerende.
- Karrierecoaching for kvindelige ph.d.-studerende.
- Ændrede procedurer ved nyansættelse, bl.a. krav om, at begge køn er repræsenteret i bedømmelsesudvalgene, og at der er ansøgere af begge køn.
- Ledelse og medarbejderudvikling, f.eks. i form af medarbejderudviklingssamtaler, mentorordninger og vejlederuddannelse.

Lars Kruse/AU-foto

Udlandsophold nej tak

Et forskningsophold i udlandet er et krav for at gøre karriere på Naturvidenskab. Men både mænd og kvinder opfatter kravet som en barriere. Formanden for fakultetets ph.d.-forening ser ingen lette løsninger.

LIGESTILLING

Hvorfor er køn overhovedet et emne, det er nødvendigt at diskutere? Lea Thøgersen, formand for ph.d.-foreningen på Naturvidenskab, kan ikke lade være med at ærgre sig over det.

– Jeg tænker ikke først og fremmest på mig selv som kvinde, og jeg tænker heller ikke over, om mine kolleger er mænd eller kvinder, siger hun, men fortsætter så:

– Havde du spurgt mig for to år siden, ville jeg have sagt, at kønnet var helt uden betydning på universitetet. Men jeg må erkende, at det alligevel har betydet noget for mig, at vi nu har fået en kvinde ansat på instituttet. Det er nu engang lettere for en kvinde at spejle sig i en anden kvinde. Hvis der var kvindelige forskere inden for alle felter her på fakultetet, tror jeg, mange flere yngre kvinder kunne se sig selv i en stilling

her om ti år, siger Lea Thøgersen, der er ph.d.-studerende på Kemi.

Hun har selv medvirket i interviewundersøgelsen bag rapporten *Last man standing – køn og forskning på Aarhus Universitet*, og hun mener, der bliver trukket vigtige ting frem i rapporten.

– Jeg synes, der er gode anbefalinger, og jeg glæder mig til at se, hvad der konkret bliver indført. Jeg vil hade enhver form for positiv særbehandling af kvinder, men på den anden side ser det ud til, at der må gøres noget for at bryde den mandsdominerede tradition på stedet, siger hun.

Usikker karriere

At der er en kønsbarriere på Naturvidenskab, viser et hurtigt blik på medarbejderstaben. Det Naturvidenskabelige Fakultet er det fakultet, der har forholdsmæssigt færrest kvinder ansat i faste stillinger. Men

faktisk viser rapporten, at der er en anden væsentlig barriere for en forskerkarriere – og den er ikke køns-specifik. Alle ph.d.-studerende med børn, og det er de fleste, oplever ophold på et udenlandsk universitet som en næsten uoverskuelig barriere. Problemet er først og fremmest at tage ægtefællen ud af det danske arbejdsmarked og få børnene i institution.

– Det er et stort problem, og jeg ved, vi er lidt til grin, når vi siger det. Mange vil jo helst ikke engang til København, hvis de kan undgå det. Der er ikke tvivl om, at det på alle måder giver god mening, at vi skal til udlandet for at få et netværk.

– *Er det et aldersproblem? Jeg mener, ph.d.-studerende i Danmark er ofte ældre end i andre lande, de har familie og er dermed mindre mobile.*

– Det er muligt, men på Naturvidenskab har jeg svært ved at se,

– Det er et problem at skulle bede ægtefællen sige sit job op for at rejse med på et forskningsophold i udlandet, siger ph.d.-studerende Lea Thøgersen.

hvordan man vil få os meget yngre. Jeg har ikke selv børn endnu, og måske er det i virkeligheden heller ikke børnene, der er det største problem. I hvert fald ikke, hvis de er i før-skolealderen. Men det er et stort problem, at man skal bede sin kæreste eller ægtefælle om at sige sit gode job op for at rejse med.

– Hvis vi så i det mindste vidste, at der var gode muligheder for at få en fast stilling efter to eller fire år, men sådan er det ikke. Mange ser en stor risiko for, at de må blive hængende i udlandet i flere år på selv-søgte stipendier, inden de kan være "heldige" at komme til Danmark til en ny usikker jobsituation og et arbejde på flere selvsøgte stipendier.

– *Det er altså den usikre karrierevej, der er problemet?*

– Måske, men den er det også svært at gøre noget ved. For det er klart, at det er de bedste, der skal ansættes. Man kan jo ikke ansætte folk bare for at gøre dem glade. Jeg kan se, at der i rapporten efterlyses flere løsningsforslag fra forskningsmiljøerne selv, men det er altså meget svært.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

“ Anne Leth Sørensen, formand for ph.d.-foreningen på Det Humanistiske Fakultet:

Jeg håber virkelig, det her kan blive et diskussionsemne, og at ledelsen vil implementere nogle af anbefalingerne. Det skulle jo nødig ende med, at rapporten bare stilles til pynt.

i skoene”. De fleste kvinder er nok mindre gode til at sælge sig selv end de fleste mænd.

– Jeg kender det fra mig selv, når det handler om at netværke. Jeg synes, det går meget godt med at skabe spontane kontakter, men det bevidste, målrettede netværksarbejde, hvor man frådende kaster sig over en eller anden hotshot efter et foredrag, fordi man har brug for ved-

kommende, det gør jeg ikke. Jeg synes, det er usympatisk at funktionalisere sine medmennesker på den måde. Men det virker sikkert, og jeg tror, en del mænd er bedre til det, siger Anne Leth Sørensen.

Brølende hanløver

Nogle af de interviewede personer i rapporten taler om “de brølende hanløver” – mandlige forskere, der

med en hård og skarp tone sætter sig selv i fokus og de andre til vægs. Dem kender Anne Leth Sørensen ikke fra sit eget miljø.

– Men jeg har da oplevet universitetsfora, hvor jeg ikke følte mig godt tilpas. For eksempel til foredrag og konferencer, hvor man oplever den klassiske situation, at en vil stille et spørgsmål, men begynder med at bruge lang tid på at vise, hvor klog vedkommende selv er – og vedkommende er typisk en han. Til sidst er der ingen, der kan huske eller forstå spørgsmålet. Den slags tror jeg nu også, at mange mænd ikke bryder sig om. Og jeg tror sådan set ikke, at

den hårde, kritiske tone skræmmer kvinder mere end mænd, siger Anne Leth Sørensen.

Vigtigt oplæg til diskussion

Hun mener, rapporten er et meget vigtigt diskussionsoplæg, men er langt fra enig i alle rapportens anbefalinger.

– Jeg kan på ingen måde tilslutte mig forslag, der går i retning af kønskvoteringer og særbehandling. Forslagene om karrierecoaching og mentor-ordninger lyder meget fornuftige, men hvorfor skal det kun være for kvinder? Det ville da være tilbud, både mænd og kvinder kun-

ne nyde gavn af.

– Jeg forstår heller ikke det med, at kvinder trives bedre under en mere administrativ og gennemsigtig ledelsesstruktur. Gør vi det?, tænkte jeg, da jeg læste det. Der kan siges både godt og skidt om den type ledelse med ansatte ledere, énstrenghed i kommandovejene osv., men at det skulle afskaffe korridorpolitikken er noget ævl. Den vil altid være der i en organisation, hvor der er magt, penge og prestige på højkant, og nogle mænd og kvinder er bedre til at spille spillet i korridorerne end andre.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Forskere i følsomt felt

En lang række forskere ved Det Teologiske Fakultet sætter i de kommende år fokus på "Religion som normsætter". Bag den overskrift ligger der skyts til kulturkampen.

FOKUSOMRÅDE

At blive klogere kan være farligt. Ikke mindst når det drejer sig om religion og tro. Nu har tro måske ikke så meget med viden at gøre, men netop derfor kan der være skyts til adskillige debatter i det område, som forskere ved Det Teologiske Fakultet sætter fokus på i de kommende år.

Under overskriften "Religion som normsætter" vil de her kaste sig over emner, som rækker fra den kristne kanon og vores billede af Gud til islams forhold til menneskerettigheder. Kort sagt stikord til både kulturkamp og hed debat i teologiske kredse og diverse menigheder.

– Men hvis et universitet ikke tør prøve noget, der er farligt, er det ikke et universitet længere, som professor Kirsten Nielsen siger. Hun er overordnet koordinator for de temaer i fakultetets fokusområde, der bl.a. udforsker oprindelsen til nutidens kulturbærende normer, og om der er en række fælles normer mellem jødedom, kristendom og islam.

– Vi er måske så afklarede om vores religiøse udgangspunkt, at vi glemmer, at de tre religioner har Det Gamle Testamente som fælles hellig tekst, og at muslimerne anerkender Det Nye Testamente – dog ikke, at Jesus er Guds søn. Det kan meget vel tænkes, at religionerne har nogle parallelle udviklinger, der kan åbne op for samtale. Derfor har vi f.eks. brug for nogle grundige studier af, hvilke potentialer der er i islam, siger Kirsten Nielsen med henvisning til et af de områder, der skal udforskes under overskriften "Hellige tekster og retlige normer".

Ømme tæer

- Det er et tema med både teologiske, religiøse og politiske dimensioner, forklarer koordinator Peter Lodberg, der ser det som teologernes mulighed for at åbne sig over for jura og statskundskab.

– Globalisering, det multikulturelle samfund og ikke mindst 11. september viser jo, at religionen ikke har fået mindre betydning, som man spåede. Men folkekirken har ikke længere monopol på religionsudøvelsen i Danmark, og hvor henter samfundet så sine normer? Det vil vi undersøge både herhjemme og i andre lande. Vi vil også søge svar på folkekirkens fremtidige rolle i en si-

tuation, hvor identiteten mellem folk, nation, stat og kirke smuldrer. Her bliver forholdet mellem religionsfrihed og -lighed et væsentligt tema, siger Peter Lodberg, der medgiver, at forskerne her begiver sig ind i et følelsesladet felt.

Det kan måske især blive tilfældet, når nogle forskere skal se på religionen som normsætter i muslimske samfund. Formålet er bl.a. at undersøge, om den muslimske teologi og jura rummer elementer af en demokratisk tænkning, som kan bruges i et vesteuropæisk samfund, hvor islam er kommet for at blive. Spørgsmålet er, om den historiske udvikling, hvor kristendommen måtte lære at indordne sig under demokratiet, også kan komme til at gælde for islam.

– Det er klart, vi her kan komme til at træde på ømme tæer. Folk har jo investeret en del af deres selvforståelse i religionen, og det gør den både spændende og afskrækkende. Religion kan både bidrage til forsoning og det modsatte, siger Peter Lodberg.

Kanon og kvinderne

Kampen om de religiøse tekster i Antikken er emnet for et andet tema, hvor målet er at finde ud af,

hvorfor vi har den bibel, vi har. Striden om de tekster, der skulle udgøre den normdannende kristne kanon, har Dan Browns Da Vinci Mysteriet åbnet tusinder af læsers blik for – uanset sandhedsværdien af denne bestseller. Forskere ved Det Teologiske Fakultet har allerede arbejdet med den historie i nogle år under satsningsområdet "Jøder, kristne og hedninger i Antikken – kritik og apologetik", som nu løftes over i fakultetets fokusområde. Her koordinerer lektor Anders-Christian Lund Jacobsen den forskning, der skal klarlægge processen frem mod en kristen skriftsamling.

– Der blev efterhånden luget ud i mangfoldigheden og modsætningerne i oldkirken, forklarer professor Per Bilde, der har stået i spidsen for det tidligere satsningsområde. Han peger på, at kristendommen i dag er konfronteret med samme religiøse mangfoldighed som i oldtiden og den romerske periode og måske kan blive tvunget til at indoptage tidligere forkastede fænomener som gnosism og forskellige former for sjælevan-

FOKUS PÅ FORSKNING

I udviklingskontrakten med Videnskabsministeriet har Aarhus Universitet fastlagt seks fokusområder inden for forskningen. I en artikelserie sætter *CAMPUS* fokus på de områder, som universitetet frem til 2009 vil tildele særlig opmærksomhed.

De seks fokusområder er:

globalisering, molekylær medicin, nano-science, religion som normsætter, teoretisk naturvidenskab og videnssamfundet.

som en legitimering af at tale om Gud som andet end en mandsperson.

– Gammel Testamente har billeder af Gud som en mor, en brændende ild, en klippe, det rindende vand, en ørn, en løve osv. I dag ser det næsten ud, som om vi har pålagt os selv den norm kun at tale om Gud i billedet af en person. Men når Biblen taler så varieret, betragter jeg det som en norm, der opfordrer til at tale om Gud på forskellige måder, forklarer Kirsten Nielsen, der bl.a. vil undersøge, hvordan kvindelige salmedigtere i Norden formulerer sig i forhold til Biblen.

Andre forskere tager fat på de bibelske teksters rolle som normsætter i jødedommen, i Karen Blixens genbrug af bibelske fortællinger og inden for praktisk-teologiske discipliner som sjælesorg.

Kirsten Nielsen ser frem til, at fokusområdet bringer teologerne i dialog med litterater, jurister og måske også etnografer og kulturforskere, da det normgivende også er et kulturelt spørgsmål. Hun mener også, fokusområdet i sig selv bliver normgivende.

– Med fokusområdet har vi fået tildelt en forskningsopgave, som også andre mener er værd at arbejde med. Det er en god hjælp mod de anfægtelser om relevans osv., som den enkelte forsker ellers kan sidde med. Og den hjælp har vi brug for i en situation, hvor netop forskningstiden ustandselig er truet af andre opgaver.

Helge Hollesen / campus@au.dk

dring.

– Vi skal dog primært beskæftige os med historiske studier af den kristne kanon, og hvordan den og andre kristne normer blev formuleret, siger Per Bilde og understreger, at det ikke på forhånd var givet, at det skulle ende med den magtfulde, hierarkiske og maskulint dominerede kirke, som blev resultatet i den katolske kirke.

– Det ser ud til, at man udelukkede en del skrifter, hvor kvinderne havde for meget at skulle have sagt, siger han og peger på Maria Magdalene-evangeliet og Paulus' apokryfe værk om Tekla, der endte med at blive en stor kvindelig apostel.

Gudsbilleder

Hvilke forestillinger kan man gøre sig om Gud i dag? Det spørgsmål vil professor Kirsten Nielsen gerne finde svar på i sin del af det tredje fokustema "Bibeltekster, salmer og litteratur", som hun også er koordinator for. Projektet skal undersøge, hvordan bibelske tekster har været inspirationskilde og norm for tænkningen og den måde, den har sat sig igennem i litteraturen og moderne religiøse salmer.

Kirsten Nielsen har over en lang periode beskæftiget sig med gudsbilleder og betegner selv sin forskning

Studerende læser lektier i Gellerup

Lars Kruse/ AU-foto

Studerende fra Aarhus Universitet øser af deres viden som lektiehjælpere i Gellerup. Løn i form af kroner og ører får de ikke – til gengæld får de følelsen af, at der er brug for dem.

FRIVILLIGT ARBEJDE

– “Aldrig” skal stå for “har” i den sætning, for det er en ledsætning. Sagt i en blid tone kommer korrektoren fra AU-studerende Maria Bøgebjerg Mikkelsen, og beskedens modtager, afghanske Malalai Safi, nikker nååh-ja-agtigt og smiler forlegent, som var hun blevet taget i at kalde kroner for bananer.

Hun kigger intenst på Maria Bøgebjerg Mikkelsen, hendes lektiehjælper, og suger hvert et ord om dansk grammatik til sig. For mens den falder let for Maria, som læser dansk på Aarhus Universitet, volder den besvær for Malalai, som kom til Danmark for to år siden som flygtning.

– Jeg håber at kunne blive i Danmark og få en uddannelse. Det ville jeg måske ikke have fået, hvis jeg stadig var i Afghanistan, for selv om piger i dag må gå i skole, er der mange familier, som ikke vil have det. Jeg vil have en uddannelse, så jeg skal lære dansk. Det har jeg problemer med; for eksempel kan jeg komme til at skrive i den forkerte retning, siger den 19-årige afghaner og viser med hånden, at hun finder det mest naturligt at skrive fra højre mod venstre – som om hun ikke er helt sikker på, at hun har gjort sig forståelig rent verbalt. Men det har hun – ret godt endda.

Mere end CV-pleje

Tandlæge vil Malalai Safi gerne kunne kalde sig en dag, og hun hænger ihærdigt i med opgaverne på det VUC-danskkursus, hun går på. Med et godt resultat er hun klar til 9. klasse.

– Hun er god og vil virkelig gerne lære. Jeg kan godt forstå, det er svært for hende. Afghansk er så forskelligt fra dansk, siger danskstuderende Maria Bøgebjerg Mikkelsen, som er frivillig lektie-

Studerende fra en bred vifte af studier på Aarhus Universitet giver gratis lektiehjælp i Gellerup. Her er det søstrene Jameela (forrest t.v.) og Malalai Safi fra Afghanistan, der får hjælp med danskopgaver af henholdsvis Louise Sørensen og Maria Bøgebjerg Mikkelsen, der begge er danskstuderende.

hjelper i organisationen Tusindfryd på Gellerup Bibliotek.

Det samme er hendes studiekammerat fra Aarhus Universitet Louise Sørensen.

– Det var ren CV-pleje, der fik mig til at melde mig, men nu er det noget helt andet, der driver mig. Det er hyggeligt at være her, og man får en hel masse tilbage rent følelsesmæssigt. Jeg har fundet ud af, at det, jeg har at give, er meget relevant. Der er brug for mig og min viden – det ved jeg nu, så det behøver jeg ikke længere kæmpe for at overbevise mig selv og andre om, forklarer Louise Sørensen, som er fast lektiemakker om onsdagen for Malalai Safis storesøster Jameela, der også går på VUC.

Stigende popularitet

Aarhus Universitet har siden 1997 været fast leverandør af lektiehjælpere i Gelle-

rup via organisationen Tusindfryd. Ved hjælp af opslag på universitetet rekrutterer Tusindfryd studerende fra et bredt spektrum af studieretninger, og de studerende er indstillet på at stille deres viden gratis til rådighed mindst en eftermiddag om ugen.

– Det er ikke svært for os at få lektiehjælpere. Vi er måske noget af en hvidvaskningsmaskine for folk, som gerne vil have noget på deres CV, men omvendt er det ulønnet, så det er folk, som virkelig gerne vil yde denne form for hjælp, der melder sig, siger Rie Bihlet, som har været lektiehjælper i seks år for Tusindfryd.

For fire måneder siden reagerede Grete Kristensen, specialestuderende på Biologi, på Tusindfryds opslag.

– Det er et godt tilbud for begge parter. Mange flygtninge og indvandrere har ikke andre kontakter til at få hjælp, og

mange studerende kender ikke nogen flygtninge og indvandrere. Ved at være lektiehjælper får jeg et netværk og et bedre indblik i, hvad begge parter gør forkert og kan gøre for at forbedre integrationen, siger Grete Kristensen.

Lektiehjælperne bliver mere og mere populære. Tidligere var det primært voksne somaliere med meget store sprogsværligheder, som opsogte den gratis lektiehjælp, men i dag er det børn, unge og voksne, hvoraf mange er i gang med uddannelser på lige vilkår med danskere.

Tusindfryds lektiehjælp er til rådighed tirsdag, onsdag og torsdag på Gellerup Bibliotek.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Når faget bliver til fritid

Matematikeren Leonhard Euler har sin helt egen fanskare på Institut for Matematiske Fag. I Eulers navn studerer vennerne kroge i matematikken, som ligger langt ud over pensum og menneskelig forståelig rækkevidde.

FAG-FORENING

Matematikeren Leonhard Euler har været død i 222 år, men vennerne hænger ved. Hvert år diskuterer de – i hvert fald de af vennerne, som har deres daglige gang på Institut for Matematiske Fag – op med en oversize flødeskumsindhyllt mangelags lagkage og et sip portvin omkring hans fødselsdag den 15. april. Og

hvis ikke foreningen Eulers Venner skulle fejre den verdensberømte matematiker Leonhard Euler og hans bidrag til matematikken, hvem skulle så?

Leonhard Euler (1707-1783) udledte mange konsekvenser af den dengang nye infinitesimalregning – noget, matematikere ved hvad er – og han betegnes af mange fagfolk som den mest produktive matematiker nogensinde. Meget sigende for hans ihærdighed er, at han producerede halvdelen af sine samlede arbejder i de sidste sytten år af sit liv, hvor han havde mistet synet.

Ud over pensum

Eulers Venner er en forening i vækst, og “vennerne” tiltrækker matematikstuderende på Aarhus Universitet med mere end almindelig interesse for faget. Foreningens primære aktivitet er foredrag, hvor ikke matematik-kyndige sandsyn-

ligvis vil opfatte teksten på tavlen som jive-dansende bogstaver, der flytter sig hurtigt fra oversiden til undersiden af brøktreger og tilbage igen engang imellem, hvis ikke de lige svinger om på den anden side af lighedstegnet. Men for matematikstuderende giver foredragene et blik ind i matematikken, som de ikke ville have fået på studiet.

– Det er emner, der rækker ud over pensum. Et kuriøst emne eller noget, man ellers ikke rigtigt hører om. Det er ikke bevist, men giver et overblik over fænomenet. Og det tiltrækker folk – hvis det altså ikke er lagkagen og portvinen, siger formand for Eulers Venner Rasmus Villemoes.

Millioner på højkant

En af foreningens aktuelle publikums-magneter er de såkaldte Millenium-foredrag. I år 2000 udpegede Clay Mathema-

tics Institute i Cambridge, Massachusetts, syv uløste matematiske problemer som de vigtigste og satte en million dollars på højkant pr. problem til dem, der kunne løse dem. Matematikere på Aarhus Universitet er ikke i mellemtiden blevet syv millioner dollars rigere, men Eulers Venner har taget initiativ til en foredragsrække om, hvorfor det er en million dollars værd at løse disse problemer, forklarer Rasmus Villemoes, der selv er fjerdeårsstuderende. De sidste to foredrag i Millenium-rækken afholdes den 10. og 18. maj. Emnerne kan ses på www.euler.au.dk

Eulers Venner slår også et slag for det sociale. Om efteråret afholder foreningen sin årlige bob-turnering, og studieåret rundes af med en sommerudflugt på cykel tur/retur til en forelæseres baghave.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

BØGER

Redigeret af Hans Plauborg

BOGSTATISTIK. Statsbiblioteket tilbyder brugerne adgang til langt flere elektroniske tidsskrifter end tidligere. 12.000 af bibliotekets 15.000 tidsskrifter er elektroniske. Der blev i 2004 downloaded 938.345 artikler fra de elektroniske tidsskrifter.

Bogen, der aldrig er færdig

Aarhus Universitetsforlag satser på den elektroniske bog. Det er målet, at alle, der køber en papirbog, skal have den elektroniske udgave med i købet.

Ph.D.-scholarships at "Glass and time" – a new centre of excellence at Roskilde University founded by the Danish National Research Foundation.

Ph.D.-scholarships at "Glass and time" – a new centre of excellence at Roskilde University founded by the Danish National Research Foundation.

A number of Ph.D. (and postdoc) positions are available at the centre for basic research into the physical properties of viscous liquids approaching the glass transition opening June 1 at Roskilde University's Department of Mathematics and Physics (IMFUA). One focus of the centre is the development of new experimental methods.

We encourage physicists, engineers, chemists, materials scientists, etc, to apply for positions relating to

- 1) The establishing of a laboratory for measuring mechanical and electrical properties under high pressure.
- 2) The development of new experimental methods for measuring frequency-dependent thermo-visco-elastic properties.
- 3) Extensive computer simulations using of a new PC cluster.

For further details, please refer to the glass group homepage at www.glass.ruc.dk or contact professor Jeppe Dyrre, 46742284, dyrre@ruc.dk The deadline for application is June 15.

E-BØGER

I Sverige er de vilde med den elektroniske bog. Sidste år voksede salget med 100 procent, og stort set samtlige svenske biblioteker tilbyder i dag e-bøger til deres lånere. Og det er ikke primært fagbøger, der sælger i det elektroniske format. Skønlitterære bøger er klart det, der interesserer svenskerne mest.

– Jeg aner ikke, hvad succesen i Sverige skyldes. Men det lader til, at danskerne er for kloge til, at de gider læse en hel roman på en computer, siger forlagsdirektør på Aarhus Universitetsforlag Claes Hvidbak med et smil.

Hvad enten skønlitteratur i e-bogsform slår an i Danmark eller ej, er selve e-bogskonceptet uden tvivl kommet for at blive. Aarhus Universitetsforlag har da også taget et stort skridt ind i fremtiden ved at udgive samtlige titler i Magt-udredningen i elektronisk form – tilmed til gratis "afhentning". Desuden er 16 andre bøger udkommet som e-bøger samtidig med papirudgaven.

– Vi ser i første omgang e-bogen som et supplement til papirudgaven, fordi den indeholder nogle nye avancerede søge- og redigeringsværktøjer. Men det er da oplagt, at e-bogen i fremtiden får et mere selvstændigt liv. Vores mål er, at

alle vores bøger skal udkomme som e-bøger, og at kunderne får e-bogen med gratis, når de køber papirudgaven, siger Claes Hvidbak.

Mange muligheder

Han mener, at e-bogens succes i høj grad afhænger af den teknologiske udvikling.

– Det er klart, at når vi får nogle skærme i høj kvalitet, der kan foldes sammen og stikkes i baglommen, så vil e-bøger virkelig komme til deres ret. Så kan du bære rundt på et helt bibliotek. I dag skal du sidde ved en skærm, der ikke er rar at læse på længe ad gangen, siger Claes Hvidbak, der også tror, at e-bogen vil slå an i forhold til kompendier, fordi det elektroniske format gør det let at "klippe/klistre".

I forhold til papirbogen giver e-bogen dog allerede i dag mange nye muligheder. Mest oplagt er måske mulighederne i forhold til opslagsværker, hvor man har brug for hurtige søgninger og læsninger. Det er næppe helt tilfældigt, at *Den Store Danske Encyklopædi* med over 35.000 solgte eksemplarer er den hidtil eneste rigtige e-bogssucces i Danmark.

Men også for fagbøger i alle afskygninger er e-bogsformatet en gevinst.

– Man kan markere i teksten, lave

avancerede søgninger, kopiere, tilføje personlige noter eller henvisninger til andre elektroniske filer – alt sammen noget, man ofte kan have brug for, når man sidder med en fagbog, forklarer Pernille Pennington, der er ansvarlig for universitetsforlagets e-bogsprojekt.

Sikkerhed i top

Universitetsforlaget samarbejder om e-bogsprojektet med DanskMedieDesign A/S, der driver Danmarks største e-boghandel www.daktyl.dk. E-boghandlen er en slags it-mediator for de forlag, der som Aarhus Universitetsforlag ønsker at sælge e-bøger.

Direktør Tonni Skovgård Jensen erkender, at e-bogen indtil videre har det svært i Danmark, men det handler ikke om prisen, mener han.

– E-bøger er betydeligt billigere end papirbøger. Problemet er snarere, at det er et nyt medie, folk ikke rigtig kender endnu. Det skyldes, at mange danske forlag simpelthen ikke vil udgive e-bøger. Både blandt forfattere og forlag er der stor mistro til internetmediet. De tror, at alt, hvad der kommer på nettet, vil blive misbrugt og kriminaliseret, men den frygt er ubegrundet, siger Tonni Skovgård Jensen.

– De bøger, vi sælger, har en 128 BIT-kryptering, som svarer til den, man bruger, når man krypterer folks konti på en netbank. Forlagene har absolut ingen grund til at frygte misbrug, siger han.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

NAVNE

Kommunikationschef Ingeborg Christensen er blevet 60 år og har i den anledning ønsket at træde et skridt tilbage. Hun og souschef Anders Frølund, der er 45, "bytter plads" fra 15. maj 2005, så Anders Frølund bliver konstitueret som kommunikationschef og Ingeborg Christensen souschef.

KRAKA-PRIS TIL AU-FORSKER

Foreningen for Kønsforskning i Danmark har tildelt årets KRAKA-pris til adjunkt, ph.d. Nina Javette Koefoed fra Institut for Historie og Områdestudier på Aarhus Universitet.

Nina Javette Koefoed modtog prisen for sin ph.d.-afhandling "Besovede kvindfolk og ukærlige barnefædre – Køn og ret i dansk ægteskabs- og sædelighedslovgivning i det lange 18. århundrede", som i følge prisbestyrelsen på original vis tegner et billede af udviklingen mellem kønnene i Danmark fra slutningen af 1600-tallet til begyndelsen af 1800-tallet.

Afhandlingen viser, hvordan kvinder i løbet af 1700-tallet bliver gjort ansvarlige for at vække seksuel lyst hos det andet køn, men også, hvordan moderkærligheden tematiseres. Parallelt hermed dokumenterer Nina Javette Koefoed, at faderskabet udvikler sig fra at blive opfattet som reelt ægteskabsløfte til forsørgelsesansvar over for barnet, men ikke over for kvinden.

Prisbestyrelsen fremhæver afhandlingen for at perspektivere nutidens kønsforhold ud fra datidens med spørgsmålet: "Skal fædre (kun) betale til børnene, og er mødre pr. definition de bedste til at opdrage dem? Svaret ville være nej i slutningen af 1600-tallet, ja i begyndelsen af 1800-tallet, og i begyndelsen af 2000-tallet fortsætter debatten."

Afhandlingen bliver udgivet i efteråret 2005 på Museum Tusculanums Forlag.

ENDNU EN PRIS TIL KEMIPROFESSOR

Onsdag den 4. maj modtog professor Karl Anker Jørgensen, Kemisk Institut, Carlsbergs Kemipris på 100.000 kroner. Prisen er indstiftet af Carlsberg Mindelegat for Brygger J.C. Jacobsen og gives til en forsker, der "på særlig bemærkelsesværdig måde" har bidraget til forskningen inden for kemi.

Den 49-årige Karl Anker Jørgensen har bidraget til udviklingen og forståelse af organisk kemiske reaktioner inden for asymmetrisk katalyse og er forfatter til ca. 225 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter. Han har tidligere modtaget Bjerrum Medaljen (1995), Villum Kann Rasmussens Årslegat (2000), Lundbeckfondens Nordiske Forskerpris (2000) og Blomquist Lecture Award, Cornell University, USA (2003) og er to gange tildelt bevilninger fra Danmarks Grundforskningsfond (25 mio. kr. i 1997 og 6 mio. kr. i 2002).

se og er forfatter til ca. 225 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter. Han har tidligere modtaget Bjerrum Medaljen (1995), Villum Kann Rasmussens Årslegat (2000), Lundbeckfondens Nordiske Forskerpris (2000) og Blomquist Lecture Award, Cornell University, USA (2003) og er to gange tildelt bevilninger fra Danmarks Grundforskningsfond (25 mio. kr. i 1997 og 6 mio. kr. i 2002).

Danmarks Pædagogiske Universitet
The Danish University of Education

Kandidatuddannelse

på Danmarks Pædagogiske Universitet. Forskningsbaseret, akademisk overbygningsuddannelse inden for det pædagogiske felt.

Informationsmøder:
København den 9. maj,
Århus den 12. maj 2005.

Ansøgningsfrist 1. juli.

www.dpu.dk/kandidat

*Pædagogisk psykologi
Pædagogisk sociologi
Pædagogisk antropologi
Pædagogisk filosofi
Generel pædagogik
Didaktik*

M E D D E L S E R

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

DOKTORGRADEN

Forsvar

SUN
Fredag den 3. juni 2005, kl. 14.00 forsvarer overlæge **Lars Vendelbo Johansen** sin doktorafhandling med titlen: “Carcinoma of the Pharynx and Larynx”. Forsvaret er offentligt og finder sted i Auditorium 424, Anatomisk Institut, Bygning 230, Universitetsparken. De officielle opponenter er overlæge, dr.med. Hanne Sand Hansen og professor, dr.med. Karsten Ejning Jørgensen. Afhandlingen kan rekvireres ved henvendelse til doktoranden Synnedrupvej 33, 8340 Malling.

Tildeling

HUM
Det Humanistiske Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 14. marts 2005 konfereret **Maria Fabricius Hansen** den filosofiske doktorgrad for afhandlingen “The Eloquence of Appropriation”.

FORSKNINGSSTØTTE

Center for Astrophysics – University of Porto
PhD contract 1 – Chemistry of MHD disk driven jets
Study of the chemical evolution of MHD disk winds.
Simulation of a chemical network coupled to a MHD wind. Radiative transfer on astrophysically selected molecular lines. Observational predictions for sub-mm interferometers (ALMA) and near-infrared adaptive optics. This PhD is shared with Paris Observatory (<http://www.obspm.fr>). Deadline for applications – 25/05/2005. For further information visit: <http://www.astro.up.pt>

LEGATER

Brygger, dr.phil. Carl Jacobsens mindelegat ved Aarhus Universitet
Legatets formål er at yde støtte til studierejser for magisterkonferensstuderende i Kunsthistorie og Klassisk Arkæologi ved Aarhus Universitet. Andre studerende i de nævnte fag vil eventuelt kunne komme i betragtning. Ansøgningsfrist: onsdag den 25. maj 2004 kl. 12.00. Se www.au.dk/meddelelser

PRISER

100.000 til den bedste lærebog
Forlaget Samfundslitteratur, Roskilde Universitetsforlag og Forlaget biofolia udskriver en ny priskonkurrence – *Lærebogsprisen 2005* – i håb om at få flere danske forskere til at skrive lærebøger til videregående uddannelser. Prisen uddeles på BogForum i København lørdag den 19. november 2005. Yderligere oplysninger på: www.au.dk/meddelelser

BOLIG

Til leje:
Værelse 300 meter fra universitetet udlejes i juni, juli og august 2005. Husleje kr. 1.750,-/md. Depositum kr. 1.000,- Der er tale om værelse i villa med adgang til 3 stuer, køkken, toilet og have. Steen Andreassen tlf: 8942 2103 (arb.) eller 8616 9019 (priv.)

Villa i nærheden af Aarhus Universitet udlejes i juli måned 2005 til danskere eller udlændinge med tilknytning til Aarhus Universitet. Mobil 2325 1575

PH.D.-GRADEN

Forsvar

HUM
Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden i filosofi forsvarer cand.mag. **Anne-Marie Christensen** afhandlingen: “Entschuldige nichts, verwischte nichts, sieh und sag, wie es wirklich ist – Wittgensteins opfattelse af etik”. Fredag den 6. maj 2005 kl. 13 prc. i Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus. Frederik Nielsens Vej. Bedømmelsesudvalget består af professor, ph.d. Lars Hertzberg, Department of Philosophy, Åbo University, Finland, lektor, ph.d. Lars Binderup, Institut for Filosofi og Religionsstudier, SDU, lektor, dr.phil. Steen Brock (formand), Institut for Filosofi og Idéhistorie, A.U.

Med henblik på erhvervelsen af ph.d.-graden i antropologi og etnografi forsvarer cand.mag. **Lone Grøn** afhandlingen “Winds of Change, bodies of persistence Health Promotion and lifestyle change in institutional and everyday contexts”. Fredag den 20. maj 2005 kl. 13.00 i Foredragssalen, Moesgård. Afhandlingen kan rekvireres ved henvendelse til Vejle Amts sundhedsforvaltning, sekretær Hanne Mejborn (hmn@vejleamt.dk)

STILLINGER

UNDERVISNINGSASSISTENTER

For alle opslag af stillinger som timelønnet undervisningsassistent gælder, at ansøgningen skal indeholde oplysninger om og dokumentation for faglige og pædagogiske kvalifikationer samt oplysning om evt. fuldtidsbeskæftigelse andetsteds samt CPR-nr. Timeløn og øvrige ansættelsesvilkår i henhold til den til enhver tid gældende aftale mellem staten og AC. Frigørelsessattest vil være indeholdt i ansættelsesbrevet. Opslagenes fulde ordlyd fremgår af fakulteternes hjemmeside.

Biomedicinsk Teknik

Til efterårssemesteret 2005 søges 2 læger til at varetage undervisningen i anatomi på uddannelsen Biomedicinsk Teknik. Ansøgningsfristen er onsdag den 1. juni 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/2-29. For yderligere oplysninger se: www.au.dk/meddelelser

Det Naturvidenskabelige Fakultet

Ved Det Naturvidenskabelige Fakultet er der i efterårssemesteret 2005 en række studenterundervisere/undervisningsassistentstillinger til besættelse. Ansøgningsfristen er senest mandag den 9. maj. For yderligere oplysninger se: www.au.dk/meddelelser

FAGLIGE VEJLEDERE

Studienævnet for Italiensk

Ved Studienævnet for Italiensk er der en stilling som faglig vejleder til besættelse 1. september 2005. Bevillingen omfatter ca. 20 timer pr. måned. Aflønning med timeløn i henhold til statens aftale med SUL. Ansøgningen stiles til Institut for Sprog, Litteratur og Kultur, Italiensk Studienævn, Jens Chr. Skous Vej 5, 8000 Århus C og skal være studienævnet i hænde senest: mandag den 23. maj 2005, kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/1-173.

ØVRIGE OPSLAG

Ved Aarhus Universitet er nedenstående stillinger opslået ledige. Opslagenes fulde ordlyd vil fremgå af fakulteternes hjemmesider.

HUM

Ved Institut for Sprog, Litteratur og Kultur, Afdeling for Klassisk og Romansk er et lektorat i Fransk Litteratur ledig til besættelse 1. oktober 2005. Ansøgningsfrist mandag den 20. maj 2005, kl. 12.00. An-

Redigeret af Journalkontoret,
Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151.
Deadline for Meddelelser onsdag kl. 12.00 i ulige uger – 10 dage før udgivelse.
Journalkontoret forbeholder sig ret til – i den trykte avis – at forkorte opslagene med henvisning til, hvor der kan indhentes yderligere oplysninger.
Opslag/annoncer sendes i wordformat til: meddelelser@au.dk
Se deadlines på www.au.dk/da/adm/journal/meddel/

SUN

Med henblik på erhvervelse af ph.d.-graden i odontologi holder cand.odont. **Nikolaos Mardas** den 20. maj 2005, kl. 15.00 et offentligt forsvar med titlen: “Bone formation with guided tissue regeneration and demineralised bone matrix”. Forsvaret finder sted i Auditorium A, Århus Tandlægeskole, Vennelyst Boulevard 9.

Tildelinger

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har på sit møde den 11. april 2005 tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Thomas Decker Christensen** for afhandlingen “Self-management of oral anticoagulant therapy”.

Cand.med. **Mikkel Funding** for afhandlingen “Proteins in aqueous humor during corneal rejection and during a non-inflammatory condition (cataract)”.

Cand.med. **Dorte Damgaard** for afhandlingen “The relationship of molecular genetic to clinical diagnosis of familial hypercholesterolemia”.

Cand.scient. **Kim Nielsen** for afhandlingen “Altered gene and protein expression in corneal epithelium from keratoconus patients”.

Cand.scient.med. **Carsten Riis** for afhandlingen “Systematic 3D ultrasound evaluation of breast lesions”.

Hatice Tankisi, MD. for afhandlingen “The electrophysiological examination of polyneuropathy in Europe and the influence of medical audit”.

Cand.pharm. **Vanessa Lopez Valverde** for afhandlingen “Mechanisms leading to Endothelium-dependent Vaso-dilation and Vasoconstriction”.

Cand.med. **Søren Vang** for afhandlingen “Familial cardiomyopathies – molecular studies of actin mutations causing familial hypertrophic cardiomyopathy and familial dilated cardiomyopathy”.

KONGRESSER M.V.

Konference om Balkan og Tyrkiet

D. 20-21. maj 2005 afholdes “Images of Imperial Legacy - An international interdisciplinary conference on ideas and representations of the legacies of the Ottoman and Habsburg empires in South Eastern Europe”.

Konferencen finder sted Snorresgade 17-19, 1. sal, lokale U5, 2300 Kbh. S. Der er gratis adgang for alle interesserede. Se www.au.dk/meddelelser.

Konferanse og seminar om folkeavstemminger

Vi har glæden å invitere til konferanse og seminar om folkeavstemminger på Schæffergården ved København 3.-4. juni i år. Se www.au.dk/meddelelser.

International conference om det armenske folkedrab 1915-1917

Konferencen finder sted onsdag den 18. maj og torsdag den 19. maj. Konferencen er åben for offentligheden og deltagelse er gratis, men tilmelding er nødvendig på event@diis.dk senest den 15. maj 2005 kl. 12.00. Se www.au.dk/meddelelser

Ungdomsseminaret DAYS 2005

DAYS (Danish Atlantic Youth Seminar) er et internationalt ungdomsseminar, der bliver afholdt for 45 unge fra 20 forskellige lande, på Flyvestation Aalborg i perioden 6.-12. juli 2005. Seminarets overordnede formål er at give deltagerne en øget indsigt i sikkerhedspolitik.

Det specifikke emne for seminaret er “Det 21. århundrede – forandring i de internationale magtforhold set fra en historisk, sociologisk, økonomisk, kulturel og militær synsvinkel”.

Seminaret er åbent for alle. Tilmelding nødvendig inden 18. maj. For yderligere information kontakt: Atlantsammenslutningen, tlf 39271944, e-mail: signe@atlant.dk Se også www.atlant.dk

Surrealism Laid Bare, Anew

4th International Symposium on Surrealism may 13.-15. 2005 at West Dean College, West Dean, Chichester, West Sussex PO18 0QZ, England.

Yderligere oplysninger og tilmeldingsblanketter kan udleveres fra Journalkontoret 8942 1151.

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på: www.perst.dk

KALENDER

9.-27. MAJ

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

Mandag 9.

KL. 13.15. AT VÆRE GRUNDTVIGSK I DAG

Redaktør, ph.d. Henrik Wigh-Poulsen i forelæsningsrækken *Grundtvig og grundtvigianismen*. Auditorium A 1, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Center for Grundtvigstudier.

KL. 15. JEAN MONNET LECTURE

Is There Such a Thing as European Values? Per Mouritsen, Senior Lecturer, Dept. of Political Science, University of Aarhus. Building 324, auditorium 025. Arr.: Jean Monnet Center.

KL. 15.15. ER LIVET NOGET VÆRD?

Den etiske diskussion om bioteknologiske indgreb i det begyndende menneskeliv og naturen er emnet for adjunkt Mickey Gjerris, Center for Bioetik og Risikovurdering, Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, i foredragsrækken *Livets grænser*. Se mere på www.teo.au.dk Mødelokale 1, Studenternes Hus, Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.

Tirsdag 10.

KL. 13. IVÆRKPARAT

Oplæg om iværksætteri, krav til den gode iværksætter, brug af netværk, branchekendskab og andre elementer, der kommer i spil, når man starter sin egen virksomhed. Desuden iværksætterpanel med studerende og kandidater, der har startet egen virksomhed. Aud. 1, Det Teologiske Fakultet. Mere på www.teo.au.dk Arr.: Det Teologiske Fakultet og Det Humanistiske Fakultet.

Onsdag 11.

KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR

Ph.d.-stipendiat Jacob Lund Pedersen om Beckett's (de)subjektivering – Udsigelsens paradoksalitet Lok 124, Kasernen, Langelandsgade 139. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe og Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse, Aarhus Universitet.

KL. 14.15. HÅNDTER DIN STRESS OG BLIV KLOGERE

Uoverskuelige og udefinérbare krav til arbejdsindhold og -form er ofte grunden til stress og usikkerhed. Cand.psych. Flemming Jensen har i sit arbejde med musikere og stresshåndtering udviklet en række konkrete redskaber, der kan overføres til andre "bløde" arbejdsfelter, hvor kravene ikke er direkte målbare og derfor ofte heller ikke synlige, såsom at iværksætte sin faglighed. Tilmelding senest 3 dage før arrangementet, tlf. 8942 5900. Finlandsgade 25. Arr.: Center for Entrepreneurship.

Torsdag 12.

KL. 9.30-17. KRYDSFELT ÅRHUS05

Unik karrieremesse. Mød erhvervslivet i Østjylland og hør om job, du ikke vidste, du kunne få. Rådhushallen. Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS, Aarhus Universitet m.fl.

KL. 14.15. BIRC SEMINAR

Jan T. Pedersen, H. Lundbeck A/S, on Analysis of G-protein coupled receptor binding sites. Kollokvium 02, Building 090, Hoegh-Guldbergs Gade 10 Abstracts at <http://www.birc.au.dk/activities/BiRCSeminar> Arr.: Bioinformatics Research Center.

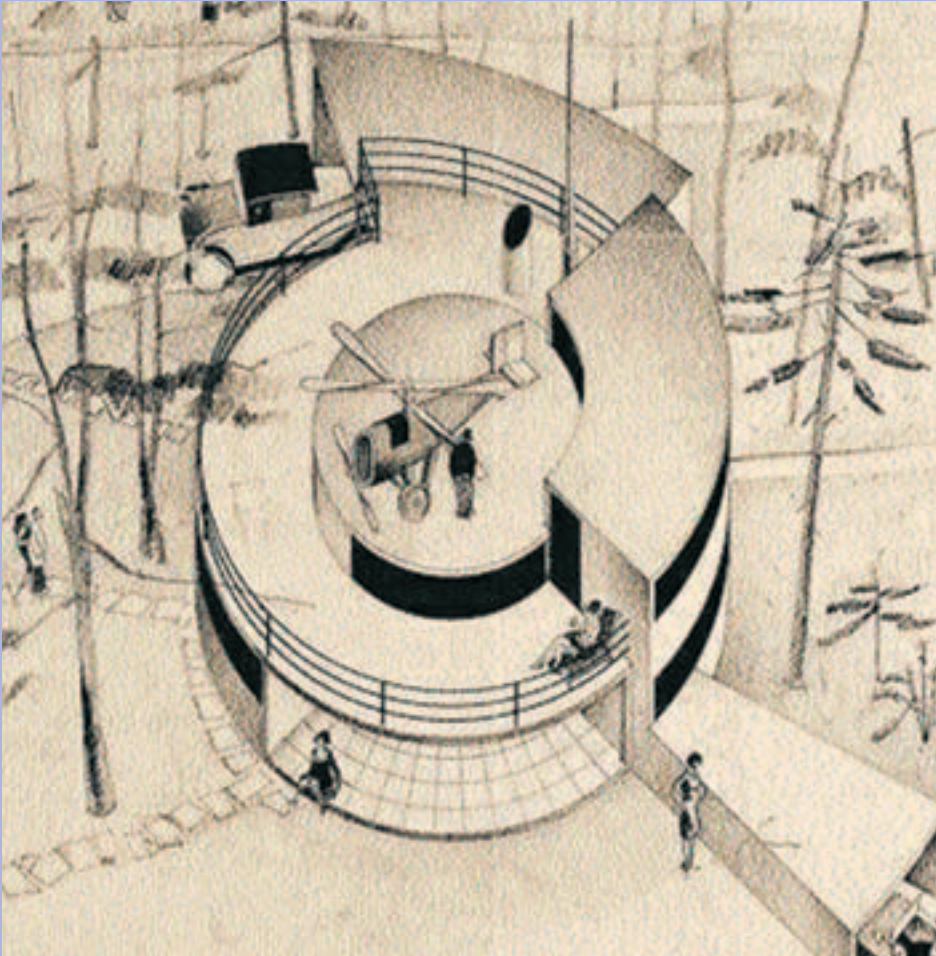
Fredag den 13.

KL 14. TILTRÆDELSEFORELÆSNING

I anledning af sin tiltrædelse som professor med særlige opgaver i almen medicin holder Bo Christensen forelæsningsen "Forebyggelse af hjertekarsygdom i almen praksis – fra fordomme til fremtid." Auditoriet i Det Samfundsmedicinske Hus, Bartholins Allé, Bygning 262. Efterfølgende reception i bygning 260. Arr.: Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

KL. 19. KONCERT

Indierock med Armé, Pollyanna, Mimas og Geanie Dean. Entré kr. 40/60,- . Nordhavns-gade 1. Arr.: Ætcetera og STUDENTERHUS ÅRHUS.

FORTÆLLINGER FRA FREMTIDEN

Ved en fremtidsudstilling i 1929 kunne et undrende publikum opleve et hus med bl.a. landingsplads til helikopteren på taget og indbygget lydløs støvsuger i dørmatten.

De færreste er i dag klar over, at det var et af dansk designs store ikoner, der stod bag dette Fremtidens Hus. Men Arne Jacobsen, for ham var det, er kun en af utallige forskere, forfattere, designere og opfindere, der gennem århundreder har forestillet sig, hvordan fremtiden ville tage sig ud.

Og de fremtidsvisioner fra fortiden er interessante, mener Christian Schwarz Lausten fra Innovation Lab, der har set nærmere både på de spøjse visioner, der aldrig blev realiseret, og de, der rent faktisk blev til noget. Om det fortæller han i endnu en runde af Innovation Labs fortællinger fra fremtiden, hvor han naturligvis også vover skalpen med et par bud på, hvordan en fremtid med IT i alting vil tage sig ud.

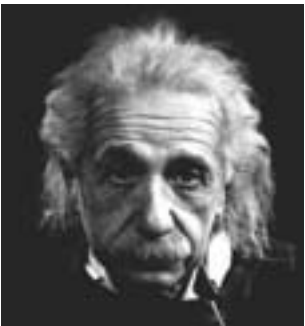
FORTÆLLINGER FRA FREMTIDEN

Onsdag den 18. maj kl. 17.30.
Århus Hovedbibliotek Mølleparken.
Arr.: Innovation Lab.

Tirsdag den 17.

KL. 19. FYSIK, KRISER OG KULTUR

I den tredje af en række *Einsteinforelæsninger* i anledning af Verdensfysikåret fortæller professor Helge Kragh bl.a. om Einsteins forhold til medierne, som hurtigt gjorde Einstein til en videnskabens superstjerne. Især relativitetsteorien vakte voldsom opsigt. Einstein blev af mange opfattet som en kulturradikal af samme type som Picasso og Freud. Gratis adgang. Søauditoriet. Se også www.phys.au.dk Arr.: Aarhus Universitet og Ingeniørhøjskolen i Århus.

Onsdag 18.

KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR

Prof. Richard Shusterman In Search of Aesthetic Experience – From Analysis to Eros. Lok 124, Kasernen, Langelandsgade 139. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe og Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse, Aarhus Universitet.

Torsdag 19.

KL. 10.15 ETIK, RELIGION OG FÆNGSLER

Konference med fokus på spørgsmålet om, hvordan institutionaliseret ufrihed håndteres i et samfund baseret på rettigheder. Et andet tema er dyrkelsen af religion i fængslet, hvor man tilsyneladende håndterer religiøs diversitet på en radikal anderledes måde end i det omgivende samfund. Konferencen fortsætter 20. og 21. maj. Læs mere på www.teo.au.dk/forskning/aktuelt/etik/konference

KL. 15.15. EVOLUTIONISM AND LEFT WING IDEOLOGIES

Ph.d. studerende Naomi Beck, Max Planck Institute for the History of Science on Spencer's evolutionism and left wing ideologies in France and Italy. Koll. G4, bygn. 532, Ny Munkegade. Arr.: Steno Institut.

KL. 19.30. FÆNGSLET – OG FORESTILLINGEN OM DET MORALSKE HOSPITAL

Projektseniorforsker Peter Scharff Smith, Institut for Menneskerettigheder, om det moderne fængselsvæsen og forestillingen om det rehabiliterende fængsel. Entré kr. 25,- for ikke-medlemmer. Mødelokale 2, Studenternes Hus. Arr.: Historia.

KL. 20. STANDUP OG KONCERT

Gamle og nye standup'er mødes for åben mikrofon og danskrockende IVAN følger op med koncert. Kr. 30,- for ikke-medlemmer. Nordhavns-gade 1. Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Fredag 20.

KL. 9-16.30. HABERMAS OG OFFENTLIGHED

Konference om filosofien og sociologen Jürgen Habermas' udforskning af den offentlighed, som han sidenhen så ofte har inter文neret i. Konferencen tager forholdet mellem offentlighed og demokrati, offentlighed og etik, offentlighed og kommunikation op til diskussion sammen med spørgsmålet, hvorvidt der overhovedet kan tales om én og kun én offentlighed, Konferencen samler nogle af de danske forskere, der gennem de seneste år mest intenst har beskæftiget sig med Habermas' samfundstænkning. Hornungstuen, Studenternes Hus. Program på www.ps.au.dk Arr.: Sociologisk Forum og Kritisk Profil.

KL. 13.00: BUDDHISM AND CULTURE IN TIBET

Foredrag med Lakha Lama. Auditorium 5, Moesgård. Arr.: Studienævnet for Antropologi og Etnografi.

Mandag 23.

KL. 20. FULD MÅNEAFTEN

"Stjernerkoncert". Musikkværk af Bo Grunge inspireret af liv i rummet. Forestillingen gentages kl. 21.30. Entré kr. 60,-. Planetariet, Steno Museet, Universitetsparken. Arr.: Steno Museet.

Torsdag 26.

KL. 14.15. BIRC SEMINAR

Torben Storgaard Sørensen, Novo Nordisk. Kollokvium 02, Building 090, Hoegh-Guldbergs Gade 10. Abstracts at www.birc.au.dk/activities/BiRCSeminar Arr.: Bioinformatics Research Center.

KL. 20.30. DOBBELTKONCERT

Benjamin Trærup Sekstet og Aarhus Composter Ensemble. Entré kr 30/50. Nordhavns-gade 1. Arr.: Dokkenoz og STUDENTERHUS ÅRHUS.

Fredag 27.

KL. 20. POETRY SLAM

Efter de indledende runder gælder det i aften finalen. Kr. 30,- for ikke-medlemmer. Nordhavns-gade 1. Arr.: Poetklub Århus og STUDENTERHUS ÅRHUS.

BOGTRÆF 2005

Mød forfattere, køb billige bøger, se film, hør foredrag. Arrangementet fortsætter lørdag og søndag. Kr. 30/50,-. Tredagsbillet kr. 80/100,-. Nordhavns-gade 1. Arr.: Litteraturen på Scenen, Litteratur i Århus og STUDENTERHUS ÅRHUS.

HABERMAS RELIGION OG FÆNGSLER KRYDSFELT ÅRHUS05 BOGTRÆF FYSIK, KRISER OG KULTUR

FORSKNINGENS DØGN PÅ AARHUS UNIVERSITET

Torsdag den 12. maj bliver der rig lejlighed til at få et indblik i forskningen på Aarhus Universitet i forbindelse med Forskningsens døgn. På www.au.dk kan man læse mere om arrangementerne, som der er gratis adgang til. Det gælder også tre af museerne med tilknytning til universitetet: Antikmuseet (kl. 12-21), Steno Museet og Naturhistorisk Museum (kl. 10-21).

KL. 11, 13 OG 15. RUNDVISNING I "LIVSFORMER"

Naturhistorisk Museums særudstilling viser sammenhænge og giver overblik over et af naturvidenskabens centrale spørgsmål: Hvordan er dyr og planter blevet så forskellige, og hvilke mekanismer spiller ind? Naturhistorisk Museum.

KL. 13-16. KRISTENDOMMEN I DANMARK

Det danske Pluralismeprojekt ved Center for Multireligiøse Studier er i gang med en omfattende kortlægning af den religiøse pluralisme i Danmark, og nu er turen kommet til kristendommen. Professor Viggo Mortensens bog om kristendommen under forvandling præsenteres denne dag, og fakultetet markerer det med et seminar, hvor markante samfundsdebattører diskuterer kristendommens, herunder specielt Den danske Folkekirkes, stilling. Ud fra en forståelse af, at kirken er mere end præsterne, og at det er lægfolket, der har nøglen til kirkens overlevelse og fornyelse, er panelet sammensat af ikke-ordinerede medlemmer af Folkekirken. Auditorium 1, Det Teologiske Fakultet.

KL. 13-15. FREMTIDENS SKOLE – DEN INTERAKTIVE SKOLE

Forskere fra IT-byen Katrinebjerg og børn fra Vestergårdsskolen demonstrerer interaktive tavler, elektroniske skoletasker, mobil teknologi – besøg fremtidens skole. Lille Torv.

KL. 14-21. SALTSYDNING PÅ MOESGÅRD

Lektor Jens Vellev og to sydemestre demonstrerer og fortæller om saltsydning. Kl. 15-16 holder lektor Jens Vellev foredrag om saltproduktion på Læsø og i Europa i Foredragssalen. Moesgård.

KL. 15-21. SKATTEJAGT PÅ ANTIKMUSEET

På oplevelse i Herkules' verden. Omvisning for børn og forældre. Hele eftermiddagen er der mulighed for at deltage i en skattejagt i museet og vinde en præmie.

KL. 15-16. HJERNEFORSKERENS VÆRKSTED

Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab præsenterer en række forskningsprojekter, som på forskellige måder og med forskellige teknikker "ser" ind i den menneskelige hjerne. Rammen om arrangementet er der, hvor forskerne opholder sig, når de skanner hjerner – i PET Centret og ved MR skanneren på Århus Sygehus.

Tilmelding anbefales på tlf. 8949 4099 eller henry@pet.auh.dk Århus Sygehus, Nørrebrogade. Mødested: Ved hovedindgangen til bygning 10 (øverst på hospitalsgaden).

KL. 15-17. SMÅT HAR ALDRIG VÆRET STØRRE

Om nanoforskning – hvad er nano og om nano som vejen til Hydrogensamfundet. Desuden rundvisning og demonstration. Fysisk Auditorium, bygn. 520, 3. sal, Ny Munkegade.

KL. 16-21. KIG IND I IT-BYEN

Fremvisninger af projekter, som viser forskellige sider af de felter, der arbejdes med i IT-byen, f.eks. 3D-kunst i Panoramabiografen, virtuelle universer i det blå studie, æstetisk cafe med demonstrationer af spil, kunst og underholdning, fremtidens skoletaske og nyanvendelser af 3D. CAVI, Åbogade 34D.

KL. 16.15-17. INFLUENZA, DEN SPANSKE SYGE OG FUGLEINFLUENZA

Kl. 16.15: Overlæge Eskild Petersen, infektionsmedicinsk afd., Skejby Sygehus: Hvad er influenza? Smitte, sygdom, behandling og forebyggelse.

Kl. 16.40: Professor Per Høllsberg, IMMI, Aarhus Universitet: Den spanske syge og truslen for en epidemi af fugleinfluenza. Aud. 1, Bartholin Bygningen.

KL. 16.30-17.30. LIVET OM BORD PÅ ET FORSKNINGSSKIB

Professor Katherine Richardson henlægger ofte sin arbejdsplads til Atlanterhavet, Vesterhavet eller Østersøen, hvor hun undersøger livet i havet og forureningen. Katherine Richardson fortæller og viser billeder om livet om bord på et forskningskib. Steno Museet, C.F. Møllers Allé.

KL. 17-19.40. SPROG OG SPROGFORSKNING – AKTUELLE VINKLER

Afdeling for Lingvistik præsenterer gennem korte foredrag, en computerpræsentation og en paneldiskussion ("stand-up-forskning") den nyeste forskning og aktuelle vinkler på, hvad sprog er, og hvordan det bruges. Nobelsalen, bygning 451 i Nobelparken.

KL. 17.15.-18. HVORFOR TAGER DE FLESTE PÅ EFTER SLANKE- OG FASTEKURE?

Kl. 17.15: Professor, overlæge Bjørn Richelsen om, hvorfor tager de fleste på efter en slankekur?

Kl. 17.40: Lektor Ole Sonne, Fysiologisk Institut om teorien bag, hvorfor de fleste tager på efter en fastekur. Aud. 1, Bartholin Bygningen.

KL. 17.30-20. BRUGERVENLIG TEKNOLOGI TIL DET INDRE SPÆDBARN – PSYKOLOGI SOM DESIGNVIDENSKAB

I sit multimediebaserede foredrag gennemgår ph.d.-studerende Rune Nørager eksempler på IT-isenkrum, der virker uforståelig for den menneskelige hjerne, og fortæller, hvordan samspillet mellem mennesker og teknologi kan forbedres ved at udnytte vores basale forståelsesgrundlag. Arrangementet afvikles i samarbejde med Institut for Design, Arkitektskolen Aarhus.

Udstillingsbygningen, Arkitektskolen Aarhus, Nørreport 20.

KL. 18.15.-19.15. VANDHULER OG EVIGT LIV

Kl. 18.15: Læge Helle Prætorius og lektor Jens Leipziger, Fysiologisk Institut, om vandhuler i vores biologiske arkitektur, og hvordan de er en nødvendighed for liv.

Kl. 18.40: Kan mennesket leve evigt?, spørger prof. Steen Kølvraa, Institut for Human Genetik, der gøre rede for de ældningsmekanismer, man i dag arbejder med. Foredraget vil munde ud i overvejelser over, i hvor høj grad man kan tænke sig, at menneskets gennemsnitlige levetid kan øges. Aud. 1, Bartholin Bygningen.

KL. 19-22 ROBOTTENS LIV

Oplev skabende dans til robotmusik, humanoider og mekaniske insekter. Hvorfor er robotter spændende? Hvornår er noget en robot? Kan robotter være levende? Oplægsholderne forsøger sammen at finde frem til nogle svar på spørgsmålene, og publikum opfordres til at indgå i en åben og aktiv dialog om robotters fascinationskraft og menneskets fantasi – både i kunst, kultur og videnskab.

GRAN Café, Valdemarsgade 1.

KL. 19.30-21.30. ULTRALYDSSCANNING AF STJERNERNE

I museets planetarium rejser vi sammen ud i verdensrummet for nøjere at undersøge, hvordan stjernerne er opbygget, og hvordan de formår at udsende enorme mængder af energi gennem milliarder af år. Professor Jørgen Christensen-Dalsgaard følger rejsen op med et foredrag om ultralydsscanning af stjernerne – et felt, hvor forskere ved Aarhus Universitet er blandt de førende og nu arbejder med projekter til at foretage observationer af stjerner fra rummet. Steno Museet, C.F. Møllers Allé.

KL. 19.30-21. FORSKER I OGSÅ PÅ NATURHISTORISK MUSEUM?

Præsentation af udvalgte forskningsprojekter ved museet. Naturhistorisk Museum.

KL. 19.30-20.15. HVEM EJER KULTURARVEN?

Omvisning i Antikmuseets samlinger. Antikmuseet, bygn. 414, Victor Albecks Allé.

KL. 20-22. SMÅT HAR ALDRIG VÆRET STØRRE

Om nanoforskning – hvad er nano? Nanomedicin uden bivirkninger? Desuden rundvisning og demonstration. Fysisk Auditorium, bygn. 520, 3. sal, Ny Munkegade.

KL. 20-22. MENNESKERETTIGHEDER – POLITIK ELLER JURA?

Debatmøde med professor, lic.jur. Gorm Toftegaard Nielsen, professor, dr.jur. Jens Vedsted-Hansen og professor, dr.scient.pol. Palle Svensson. De vil bl.a. diskutere, om menneskerettigheder er politik i juridisk forklædning, og om Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har for stor indflydelse på dansk lovgivning. Ordstyrer er professor, dr.jur. Jens Peter Christensen. Juridisk Auditorium, bygning 343.

KL. 20-22. IT I SUNDHEDSSYSTEMET – BIG BROTHER ELLER FLORENCE NIGHTINGALE?

Paneldebat om fremtidens hospital, hvor computeren er allestedsnærværende. Skal vi udnytte alle teknologiens muligheder. I panelet er cheflæge Hans Peder Graversen, Århus Sygehus, professor i filosofi Uffe Juul Jensen og professor i datalogi Morten Kyng. Café Hack, Teatergade 1.

KL. 20-22. DEN MODERNE H.C. ANDERSEN

Aftenen byder på to foredrag, som vil forsøge at gå bag om fødselaren og varemærket H.C. Andersen og give nogle bud på, hvordan man i dag kan læse hans eventyr og romaner.

Professor Peer E. Sørensen fortæller om "Sprogets hjertesorg. Om det barnlige og det voksne i H. C. Andersens eventyr" og lektor Dan Ringgaard guider gennem H. C. Andersens tidlige romaner og flamsk malerkunst i foredraget "At fortælle på flamsk." Lokale 340, Nordisk Institut, Niels Juels Gade 84.

Fagre nye modeverden

PRØVERUMMET

Tøjbranchen er kommet langt siden figenbladet. Det er ikke nok, at tøj dækker de dele af den menneskelige anatomi, de sociale spilleregler har dømt som upassende at fremvise i fuld offentlighed. Beklædning er blevet en kunst, som mange dyrker og få mestrer, en balancegang mellem blussende blufærdighed og udfordrende udskæringer.

Blufærdighedens ypperste tempel må være prøverummet. Her, i neonlys, bag halvdækkende forhæng og med spejle i mandshøjde, møder haute couture smag og behag. Her gemmer vi os for søgende øjne, mens vi forsøger, igen og igen, at leve op til modebladenes tårnhøje standarder. Her bliver vi alle dømt af den hårdeste smagsdommer af alle: os selv.

Virtuelt prøverum

Men måske er det alt sammen snart fortid. I hvert fald er ideen til et virtuelt prøverum under udvikling i multimediemiljøet på Katrinebjerg. Navnet er ARDressCode, og det giver kunden mulighed for at prøve tøjet uden at tage det på. Man giver simpelthen en computer sine personlige mål, og derefter finder den de rigtige størrelser og sætter det på et digitalt billede af dig, nemt og bekvemt.

Multimediestuderende Karen Johanne Kortbek, en af personerne bag projektet, fortæller:

– Vi vil gerne give kunden den helt rigtige oplevelse af, hvordan det er at prøve tøj, uden at man behøver at stå i kø ved et prøverum. Man kan se tøjet i butikken og så stille sig hen til et lærred, hvor man får sine udvalgte genstande “sat på” af computeren.

En kundes problem

Tager man et kig på www.haderkunder.dk, hvor butiksassisterer får luft for deres frustrationer, tyder meget på, at det virtuelle prøverum kan få stor succes. På internetsiden afsløres nemlig en alvorlig mangel på prøverum i de danske discountbutikker.

Kassemedarbejder Christey fortæller:

“-Argh.... endnu en dag på jobbet, fyldt med "%#/" /# kunder!! Den første var en, der kæftede op om, at hun altså ville bytte det tøj, hun havde købt, hvis ikke det passede, hvorefter hun råbte: FOR I HAR JO IKKE NOGET PRØVERUM! Jeg tænkte bare, det er da klart, at vi ikke har et prøverum, når det kun er en vare, vi har en begrænset periode, og når vi desuden er en discountbutik, der handler med fødevarer!”

Okay, Christey, men dit problem er måske ikke langt fra en løsning. Systemet, der udvikles på Katrinebjerg, er let og fylder ikke ret meget. Demo-opsætningen var ikke meget mere end en skærm og et webkamera, så mon ikke selv Christey kan få plads til det?

Tøjet bliver stadig i butikken, for projektet har vist, at kunderne endnu ikke er helt klar til at give slip på oplevelsen af stoffet mellem fingrene.

Illusion

Det nye system gør dog ikke det lille private aflukke helt unødvendigt.

– Selv om det er en digital gengivelse af dig, kan andre jo også se den. Man kan forestille sig, at det er de færreste, der har lyst til at prøve undertøj på denne måde midt i butikken, siger Karen Johanne Kortbek.

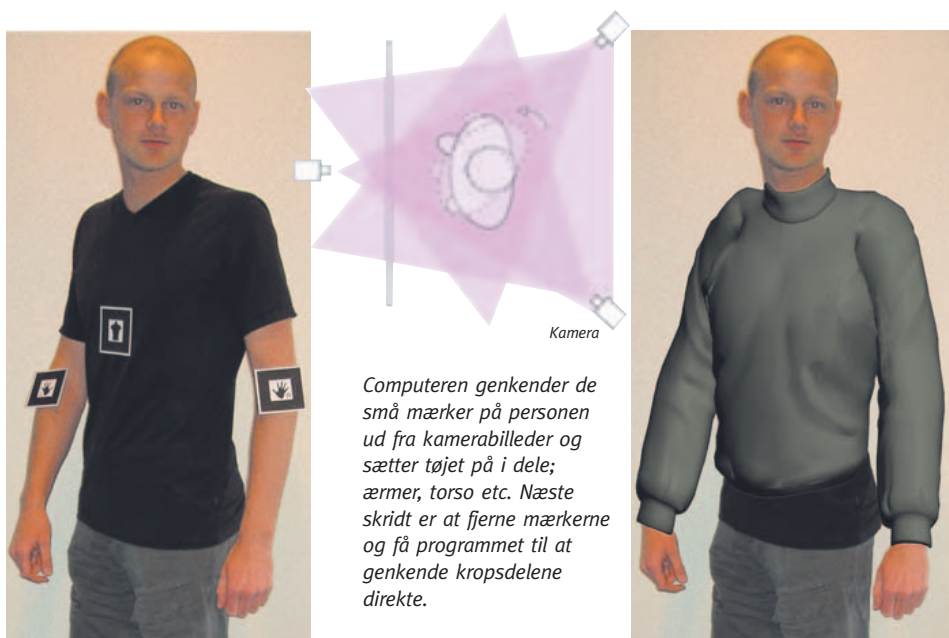
Det er i hvert fald sikkert, at undertegne-

de ikke vil forsøge sig med nye boksershorts i fuld offentlighed, digitalt eller ej. Potentialer for beluring, en evig frygt i de traditionelle prøverum, må også blive mandegedoblet, for hvem sidder i den anden ende af linjen og kan følge med i, hvordan jeg ser ud i boksershorts, når det hele foregår igenem en computer?

De færreste (mænd) ved, at spejlene i butikkernes prøverum er designet, så kroppen kommer til at se tyndere ud, end den er. En noget overraskende opdagelse og så alligevel ikke, for hvem er ikke kommet hjem med et par jeans, der helt sikkert sad bedre i butikken? Til gengæld er lyset i langt de fleste prøverum noget af det mest uflatterende, man kan forestille sig.

Man kan spekulere på, om disse muligheder for manipulation af kunderne bliver overført til det nye system. Karen Johanne Kortbek afviser det ikke, men smiler, da emnet bringes på bane.

Så hvorfor ikke? To centimeter af på livvidden og to mere på hofterne hos kvinder, eller tre-fire centimeter mere over skuldrene til mændene, for at give illusionen af en mere attraktiv kropsbygning. Det ville sælge mere tøj. Spejle, der snyder, er fortid; nu handler det om digital plastikkirurgi på stedet.

Kasper Thaarup

Australsk fisk lever stærkt og dør ung

Hvis der er en tiendedel risiko for, at du bliver spist, inden dagen er omme, gælder det om at have fart på. Det kan være derfor, den lille pygmægutling, der lever i The Great Barrier Reef ud for den australske kyst, netop har fået den tilkendt den tvivlsomme ære af at være verdens kortestlevende hvirveldyr (dyr, der har en rygsøjle).

Fisken lever ifølge australske forskere højst 59 dage. Det er tredive dage færre end den hidtidige rekordholder – en afrikansk minifisk.

Forskerne har indsamlet over 300 pygmægutlinger og har studeret deres “øreringe”, som hos de fleste fisk afslører deres alder, og forskerne var chokeret over den korte levealder.

– Det er næsten umuligt for et hvirveldyr at have så kort en levealder. Larverne lever de første tre uger i vandet, inden de lægger sig ved klipperevet og modner i ca. to uger. Det giver de voksne fisk højst tre uger til at reproducere sig selv. Det er noget af en evolutionær be-drift, siger Martial Depczynski fra James Cook universitetet i Queensland.

Forskerne mener, at fiskens “lev stærkt, dør ung”-strategi skyldes, at den konstant er udsat for at blive spist. Den daglige dødelighedsrate kan ifølge forskerne være så høj som otte procent. Så der skal fart på, hvis slægten skal føres videre.

Bille opkaldt efter Georg Bush

Insekteksperter er i oprør over, at en kollega har foreslået at opkalde en ny jordbilleart efter de herrer Georg Bush, Dick Cheney og Donald Rumsfeld.

Agathidium bushi, Agathidium cheneyi og Agathidium rumsfeldi lyder de poetiske navne, entomologen fra Londons Naturhistoriske Museum, Quentin Wheeler, har foreslået. Wheeler, der også har fundet den nye billeart, afviser, at forslaget er kontroversielt ment. Han henviser således til, at han skam tidligere har fået opkaldt en billeart efter sin kone, men det formilder ikke Andrew Polaszek fra det London-baserede International Commission on Zoological Nomenclature (ICZN).

– Politik og religion bør holdes helt udenfor, når dyr skal navngives. Det er helt imod ånden i nomenklaturkoden, siger han.

Polasznek risikerer dog at stå med en dårlig sag, idet biller allerede er blevet opkaldt efter bl.a. Darth Vader og Pocahontas.

Tykke mænd mere trofaste

En ny tysk undersøgelse viser, at tykke mænd er mindre tilbøjelige til at være utro end deres tyndere kønsfæller – og det skyldes ikke manglen på muligheder.

Undersøgelsen foretaget af analyseinstituttet Forsa omfatter 1000 tyske mænd mellem 31 og 69 år. Resultatet viser, at 23 procent af mændene inden for normalvægtsområdet er interesseret i lejlighedsvis sidespring, mens det kun gælder for 11 procent i den tykke kategori. Forskerne bag undersøgelsen afviser, at forklaringen ligger i manglen på muligheder.

– Tykke mænd er lige så seksuelt aktive som mænd med normal vægt, men deres lyst til risikofyldt sex aftager med vægten, siger en af forskerne bag undersøgelsen Sascha Rusch.

Undersøgelsen viser også, at tykke mænd er mindre tilbøjelige til at gå til prostituerede og ringe til telefonsexlinjer.

Skriveborde kan give Alzheimers sygdom

I sidste nummer af *CAMPUS* skrev vi, hvordan moderne sko deformerer vores fødder og måske er skyld i, at vi lider af alt fra cancer til Alzheimers sygdom.

Nu viser nye svenske undersøgelser, at en anden moderne opfindelse, nemlig skriveborde med elektrisk hæve-sænke-funktion, også kan føre til dødelige sygdomme, skriver gratisavisen *Urban*.

På undersiden af de populære borde sid-

der en transformator, der konstant tilføres strøm, og som på mange modeller skaber et permanent elektromagnetisk felt tæt på personens underliv – også når bordet ikke hæves eller sænkes. Netop elektromagnetiske felter har længe været mistænkt for at være årsag til bl.a. kræft og Alzheimers sygdom.

Lektor Olav Breinbjerg fra Sektion for Elektromagnetiske Systemer ved DTU un-

derstreger, at der ikke er dokumenteret en sundhedsrisiko ved hæve-sænkeborde:

– Men hvis man vil være på den helt sikre side, så kan man jo slukke for strømmen til bordet. Måske dør man så tidligere af en rygskade, fordi man bruger hævefunktionen mindre, men magnetfeltet slipper man for, siger han til *Urban*.